

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ จึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เช่น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้ง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ปัจจุบันเหตุการณ์โลก และสังคมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้อง ปรับปรุงหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่ออาชีพ และการศึกษาดลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบน โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมือง ที่รับผิดชอบต่อ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในแต่ละด้าน คือด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ ๆ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทาง

สังคมศาสตร์ ด้านทักษะ และกระบวนการ ผู้เรียนจะได้พัฒนากระบวนการต่าง ๆ จนเกิดทักษะ กระบวนการ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการกลุ่ม ด้านเจตคติ และค่านิยมจะช่วยพัฒนาเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ (กรมวิชาการ, 2545 ข : 1-2) จะเห็นได้จากการที่ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ข้อ คือ มาตรฐาน ส 1.1 เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศาสนา (Knowledge) มาตรฐาน ส 1.2 เน้นให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงาม และมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา (Attitude) และมาตรฐาน ส 1.3 เน้นให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม และศาสนพิธี ทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (Process) (สุคนธ์ สิริบุญพานนท์ และแม่นเดือน สุขบำรุง, 2547 : 2)

ธรรมชาติของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะเป็นกลุ่มที่มีเนื้อหา มาก ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจการเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ประกอบกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยเน้นหนักในเนื้อหา และการท่องจำ มากกว่าการสร้างพื้นฐานการคิด ส่งผลให้เด็กเกิดความเครียดและคิดไม่เป็น ไม่ฝึกให้เด็กรู้จักคิดค้นหาความรู้และเรียนตามความถนัด ความสนใจของตนเอง การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาแบบเดิมนั้นมีลักษณะที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (ทิสนา เขมมณี, 2552 : 113) ดังนั้นครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตน จากการเป็นผู้ชี้แนะและถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้น ไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง (กรมวิชาการ, 2545 ก : 3) ซึ่งหวน พิณรุฬพันธ์ (2546 : 36) ได้กล่าวว่าการพัฒนาผู้เรียนนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึง หลักที่สำคัญประกอบด้วย ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หมายความว่าให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง สามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการและสืบค้น หาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถสร้างการเรียนรู้ของตนได้ คือ รู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดอย่างเหมาะสม ไม่เน้นที่การเรียนเพียงอย่างเดียวเน้นการประเมินตนเองเดิมผู้สอนเป็นผู้ประเมิน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองได้ชัดเจนขึ้น รู้จุดเด่น จุดด้อยและพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เน้นความร่วมมือ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน เน้นรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งอาจจัด

ได้ทั้งรูปเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นนวัตกรรมรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึง และเป็นที่ยอมรับอย่างมาก เพราะเป็นวิธีการสอนที่จะกระตุ้นความคิดซึ่งกันและกันให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อช่วยกันเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่รอบคอบ ทักษะและความเข้าใจ มีความสุขในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Slavin, 1995 : 54) วิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ของสลาบิน (Slavin, 1995 : 519) เป็นการเรียนที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน มาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย โดยมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในภาระงานที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม กลุ่มเพื่อนยังมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านทั้งทางบวกและทางลบ กลุ่มเพื่อนจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูควรฝึกให้ทำงานร่วมกัน โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงช่วยนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านบ้าง หรือเป็นการให้นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนอ่อนได้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ แล้วทำการทดลองความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของกลุ่ม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544 : 2)

ปัจจุบันสื่อการสอน และเทคโนโลยีการศึกษาได้พัฒนามากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนที่เรียกว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) ซึ่งความสามารถของคอมพิวเตอร์ได้รวบรวมคุณสมบัติเด่น และข้อดีของสื่อต่าง ๆ ไว้ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงเครื่องเดียวเท่านั้น กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 41-42) นอกจากนี้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังสามารถตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญาของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่ อัตราการใช้งาน ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเช่นปัจจุบัน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545 : 10) เมื่อนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ร่วมกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ยิ่งขึ้น มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ และภายในกลุ่มผู้เรียนอีกด้วย (ทิสนา แจมมณี, 2552 : 151)

การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุตรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปี
 การศึกษา 2551 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.87 (โรงเรียนบ้านกุตรัง, 2551 : 6) ซึ่งนับว่ายังไม่
 ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75.00 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน, 2549 ข : 1) จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากรายงาน
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
 วัฒนธรรม ยังขาดการเน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ขาดการ
 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง โดยเฉพาะการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้สาระศาสนา ศิลปะ จริยธรรม ซึ่งเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผ่านมามีประสบปัญหาอย่างมากโดยเฉพาะด้านเนื้อหา พบว่า
 เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรมีรายละเอียดมากเกินไป ครูผู้สอนจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้
 นักเรียนเรียนตามหนังสือ หรือเอกสารประกอบการเรียน ครูบรรยายนักเรียนจดตามหนังสือ ทำ
 ให้นักเรียนเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น และขาดความสนใจในการเรียน จึงส่งผลให้ผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าว ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการ
 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน โดยการเปลี่ยนวิธีการเรียน
 จากกลุ่มใหญ่มาเป็นการเรียนกลุ่มย่อย และการจัดกลุ่มนักเรียนสมาชิกกลุ่มควรมีความสามารถ
 ต่างกัน จะได้ช่วยกันเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของ
 นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้สามารถ
 ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ทิตานา แคมมณี, 2552 : 99 ; อ้างอิงจาก Johnson, 1994
 : 31-32) วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ
 กิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุก
 คน เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจน
 บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ (จันทร์ตา ดันติพงสานุรักษ์, 2543
 : 36) นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันมีบทบาทชัดเจนในการปฏิบัติ
 ภารกิจที่ซับซ้อน เน้นคุณธรรม จริยธรรม (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542 : 34) และช่วยพัฒนา
 ทักษะกระบวนการคิด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะทางสังคม รวมทั้งการจัดการซึ่งจะทำให้
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคนพัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูวัฒนะ
 ไชยมิ่ง (2547 : 83) พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกัน
 เรียนรู้แบบ STAD นักเรียนร้อยละ 100 มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
 ด้านทักษะ และด้านเจตคติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามลำดับคือร้อยละ 85.22, 85.83 70 และ

91.25 ของคะแนนเต็ม สอดคล้องกับเบญจพรรณ ดิษฐเนตร (2547 : 102-103) พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ที่ประสบความสำเร็จเป็นทีมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะในการทำงานกลุ่มมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการดำรงชีวิตในอนาคต

ผู้วิจัย ในฐานะเป็นครูสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงมีความสนใจ และแนวคิดหาวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จะช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม และบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกัน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกให้เป็นผู้นำที่ดี เป็นผลทำให้สมาชิกของกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สูงขึ้นมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาคุรุราษฎร์ช่วยเดย อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 โรงเรียนที่มีบริบทเหมือนกันและใกล้เคียงกัน ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านหัวช้าง 2. โรงเรียนบ้านกุดเม็ก 3. โรงเรียนบ้านกุดรัง 4. โรงเรียนบ้านหนองแสง 5. โรงเรียนบ้านสำโรง 6. โรงเรียนบ้านหนองแคน 7. โรงเรียนบ้านหนองคลองหัวขัว

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านกุดรัง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน คือ

3.1 วันมาฆบูชา

3.2 วันวิสาขบูชา

3.3 วันอาสาฬหบูชา

3.4 วันเข้าพรรษา

3.5 วันออกพรรษา

4. ระยะเวลาและสถานที่วิจัย

4.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทดลอง 10 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 5 สัปดาห์ (ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

4.2 สถานที่วิจัย

ทำการวิจัยที่โรงเรียนบ้านกุครึ่ง อำเภอกุครึ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการออกแบบและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้เทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Division)

การเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD หมายถึง การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นทีม (Student Teams-Achievement Division) คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 5 คน และสมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน คือ นักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน โดยพิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งมี 5 ชั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียมผู้เรียน** ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ สร้างความสนใจด้วยการตั้งคำถาม สาธิตทบทวนความรู้เดิมหรือทักษะเดิมที่เรียนไปแล้ว

2. **ขั้นสอน** ครูเสนอเนื้อหาสาระแก่นักเรียนทั้งชั้น โดยใช้เทคนิควิธีสอน กิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การสาธิต ทักษะกระบวนการ อธิบายสาระความรู้ให้กระจ่าง พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจมากกว่าการจำ ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นสื่อประกอบการสอน รวมทั้งตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนอย่างทั่วถึง ด้วยคำถามหลายระดับ อธิบายคำตอบ บอกสาเหตุ ที่ต้องคิดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเรื่องที่ครูนำเสนอ

3. **ขั้นกิจกรรมกลุ่ม** มอบหมายใบงาน ใบกิจกรรม ใบประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่ม (2 ชุด ต่อ 1 กลุ่ม) ทบทวนวิธีการเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลงานกลุ่ม ทบทวนบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานกลุ่มและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น การถาม-ตอบ การรับฟังความคิดเห็น การยกย่องให้กำลังใจ การร่วมมือกันสรุปประเด็นและสาระสำคัญ เป็นต้น ให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันเรียนรู้ ช่วยเหลือกันและกัน

4. **ขั้นทดสอบ** ทดสอบความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 15 - 20 นาที

5. **ขั้นการสรุป ประเมินผลและมอบรางวัล** ครูตรวจคำตอบหรือให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจคำตอบ หากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม โดยนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มมารวมกันหารด้วยจำนวนสมาชิก จะได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนของทุกคนในแต่ละกลุ่มเทียบเกณฑ์ที่กำหนด ว่ากลุ่มใดจะเป็นกลุ่มที่ยอดเยี่ยม เก่งมาก เก่ง ถ้ากลุ่มใดเป็นกลุ่มที่ยอดเยี่ยมจะได้รับรางวัล

ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนที่เกิดจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนนักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เมื่อประเมินผลแล้ว นักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนทำได้จากการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนและคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถของนักเรียน ที่เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในบทเรียนที่วัดได้จากแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบและสนใจหรือพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แบบสอบถามซึ่ง แบ่ง ออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อและ อุปกรณ์การเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับเรื่องอื่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไปได้
3. โรงเรียนได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ STAD ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้กับการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้